

правосуддя, дружнього до дитини, під час розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Нове українське право. Вип. 2. 2022. С. 182-190.

Барабаш Гліб Вікторович
викладач кафедри кримінально-
правових дисциплін ННП та Ю
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ СИСТЕМИ ЗАСОБІВ ЗАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Право на самозахист під час досудового розслідування гарантується Конституцією особи, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, та право захищатися від обвинувачення, пред'явленого їй у повідомленні про підозру в обвинувальному акті, надавати докази. та відхилити або змінити пред'явлене йому обвинувачення [5, с. 6-8].

Попереднє розслідування за новим Кримінальним процесуальним кодексом починається з внесення відомостей до ЄДРПОУ і не передбачає права на реєстрацію кримінальної справи. Проте закриття кримінальної справи може тривати, і цей обов'язок покладається на захист. Загалом логіка нового КПК полягає у сприянні захисту, підозрюваного та захисту обвинуваченого безпосередньо в суді. Таким чином, якщо неможливо довести законність скарги згідно зі ст. 303 КК. Для того, щоб «врятувати» людину, знищити її бізнес і знешкодити її перед виборами, достатньо включити процес її криміналізації, і нова Комуністична партія Китаю надає таку можливість, випустивши запобіжники на зразок імпічменту. Для порушення кримінальної справи [7, с. 15-17].

У статті 283 Кримінального кодексу прокурор зобов'язаний у найкоротший термін після повідомлення особі про підозру припинити кримінальне провадження. Захист має подати клопотання про закриття справи (хоча б як запобіжний захід), якщо для цього є поважні причини. Захист не повинен ініціювати процес, залишаючись на милість слідства та прокуратури. Відіграє активну роль, подаючи своєчасні дії для закриття процесу. Крім того, прокурор повинен відстоювати свою позицію, відхиляючи такі вимоги. Часто трапляються випадки, що цікавлять захисника, але раніше йому не доведені [2, с. 27-30].

На стадії попереднього розслідування захисник самостійно встановлює фактичні обставини справи, тобто відповідає на питання: Коли? де що як? і

пише «історію» – переконливу, фактичну та актуальну для інтересів підсудного. Відповідно до статті 93 КК України сторона захисту має право збирати докази шляхом вилучення речей, копій документів, відомостей та запитів державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, посадових і фізичних осіб. Під час проведення експертних висновків, висновків ревізії, актів розслідування, ініціювання слідчих (розшукових) дій, потенційних слідчих (розшукових) дій та інших судових дій, а також інших дій, які можуть забезпечити подання до суду обґрунтованих і допустимих доказів [4, с. 375-379].

На відміну від діяльності слідчого, який зобов'язаний вжити всіх передбачених законом заходів для всебічного, повного та об'єктивного розслідування справи, захисник збирає докази в «односторонньому» порядку. Лише такі докази можуть бути зібрані для виявлення обставин, які виправдовують підозрюваного чи обвинуваченого та пом'якшують відповідальність. Захисники керуються правилом: «Не нашкодь клієнту». Захисник також повинен враховувати докази, які послаблюють становище підсудного. Якщо такі докази неможливо спростувати, тоді захисник повинен розглянути, як протистояти таким доказам. Наприклад, інформацію про поганий зір свідка можна трактувати як стан, що позбавляє особу можливості правильно оцінити ситуацію. У деяких випадках елементи, що послаблюють позицію, можуть бути замовчені, а захисник, керуючись принципом «примату інтересів підзахисного», може встановити свою позицію щодо недоліків і суперечностей у доказах, зібраних стороною обвинувачення. [6, с. 229-233].

Прогалини також виникають через втрату недопустимих доказів. Обговорювалося питання про те, чи може захисник довести невинуватість свого клієнта, надавши слідчому інформацію про причетність іншої особи до злочину. Звичайно, захист підзахисного не здійснюється лише з обвинуваченнями інших осіб, але якщо захистити свого підзахисного можна лише у випадку сильного конфлікту в процесі, захисник повинен виконувати свої професійні обов'язки, т.к. важливіше захистити клієнта від цього конфлікту [1, с. 90-91].

Дуже важливим аспектом роботи захисника на попередньому слідстві є встановлення нормальних, етично виважених стосунків з клієнтом щодо угоди про визнання винуватості. Нерідко буває, що думки та погляди обвинуваченого та захисника розходяться з певних фактів чи питань, порушується принцип довіри. У цьому випадку захисник повинен виступати в ролі психолога, всебічно роз'яснювати підзахисному всі аспекти захисту, дотримуватися такої тактики поведінки з підозрюваним, обвинуваченим під час допиту та інших слідчих дій, якої неможливо зводити його зі шляху. Але рішення останнього необхідно приймати самостійно, бажано в письмовій формі, що вбереже обвинуваченого від переслідувань і звинувачень, за які передбачено

суворе покарання, коли особа, яку можна в чомусь звинуватити, є захисником.

Важливою складовою захисту інтересів клієнта є професійні відносини захисника з прокурором, оскільки захист і обвинувачення є рівноправними учасниками кримінального процесу. Як слушно зазначив В. В. Долежан, прокурор не повинен ігнорувати правову позицію захисника, оскільки це в кінцевому результаті може призвести до негативних наслідків [3, с. 33-35].

Отже, присутність захисника на досудових стадіях кримінального провадження забезпечить надійний захист інтересів підзахисного та допоможе повною мірою реалізувати свої конституційні права.

Список використаних джерел:

1. Борзих Н.В. Діяльність захисника на досудових стадіях кримінального процесу та при судовому розгляді справи: Монографія. Донецьк, 2010. 115 с.
2. Погорецький М.А. Захисник – суб'єкт доказування у кримінальному процесі України. Організація адвокатури і надання правової допомоги в демократичному суспільстві: Доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2002. С. 27-30
3. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: Монографія. Острог, 2009. 75 с.
4. Святоцька В. Адвокатура України крізь призму загальних принципів організації та діяльності адвокатури у державах ЄС. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 375-379.
5. Сірий М.І. Українська модель здійснення судового контролю на досудових стадіях кримінального процесу. *Адвокат*. 2005. № 9. С. 6-8.
6. Тертишник В.М., Михайлова Н.В. Функція захисту у кримінальному судочинстві. *Право і суспільство*. 2010. № 6. С. 229-233
7. Чайка Р. А. Участь захисника на досудовому слідстві: автореф. Харків, 2008. 19 с.